ՔԱՂԱՔԱՑԻՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1271—ՇԱԲԱԹ—5—ՕԳՈՍՏՈՍ—1872

ԳԱՆԱՁՄԱՆ

Տարեկան կամ վեցամսեայ համար 180 գր.
» վաւառաց » 10 մէճ
Վեցամսեայ կամ վեցամսայ » 90 գր.
» վաւառաց » 5 մէճ
Իւրաքանչիւր թիւթի գին 50 փարա
Յանուցման տուրը մէկ անգամի համար 3 զուրուշ, երկու անգամի համար 2 զուրուշ, տեսիլ անգամներու համար գաս սահմանին կը լայնայ

ԱՐԱՐԻՉ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՉԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳՆԱՑՄԱՆ

Գուրա պատմած յրագրաց համարու համար խմբագրութեան վրայ է։
Յրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, ու Գնային Զինուի Խան, Մահխէ գրատներուն։
Յամարու համար չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ ՕԳՈՍՏՈՍ 5

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒԻՐԵՐ

Յատկանական հրամանաւ

Նիչի կառավարիչ Ազտիւրաֆնան փաշան Ռիւմկէհի կառավարիչ անուանեալ միչչիրութեան առաքճանաւ։

Մուսուլի կառավարիչ Եհոլի փաշան Յանասլի կառավարիչ անուանեցաւ։

Տէրսիմի կառավարիչ Բէչլու փաշան Մանասիրի կառավարիչ անուանեցաւ։

Բարձր Մայր Թագաւորին 50 000 ղրչ. հինգհազար գաւակնաճառքի հրհրելոյ։

Ուսնայ վիզանթիա յրագրին խօսքին նայելով, Ակրվէր փաշան ընտանեական պատճառներով փորիզ երթալ չուզեր։

Պուլղարաց Մարքեռնիա յրագրի անօրէն Պ. Ռէթիա Սլավէյքօվի հին դէմքը կենդանի պատասխանէ մ՝ է, ուր կը նկատուին մեր բարոյական եւ բնական քնդունակութիւնք, ուր մարդկային կրքերն իրենց գլուխը կը ծռեն։

Վերջապէս ինչպէս լճակի մը ջինջ ու խաղաղ բիւրեղն օդին մէջ թեւաղ թռչնոյն կամ ծառոյ ամպին պատկերն իր մէջ կը ցոլացնէ, այնպէս ալ դէմքերը մեր զգացումներըն, ախորժութեան ախորժութեան, ոխերոյ, բարկութեան, երկիւղի եւայլն բոլոր գոյներըը կը ցոլացնեն։

Դէմքը լեզու ունի. դիմաց լեզուն ղարմանահրաշ է։

Թող հաղար քերթողը օրերոյ վրայ խօսին, չեն կրնար սէրն իրենց լեզուները ու քնատութիւն այնչափ հասկնալի պրչակի կոյտ մը դէմքը՝ որ կը ժպտի երբ իր սիրելին կը տեսնէ։

Ժպիտը դէմքին ամենէն գեղեցիկ լեզուն է։

Պերճախօսք իրենց հզոր չիշտերով այնչափ չեն կրնար հասկնալ կամ երկիւղ ազդել ամբոխին, որչափ գորտպեան մը չռնչիւն պատասխան։

Ո՛ր պերճախօս լեզուն չօնիոյ պերճախօսութեան աւելի կրնայ երկիւղ ճառել։

Վերջապէս մարդկային դէմքը հասկնալի մ՝է՝ ուր մարդն իր բարոյական ու բնական կազմութիւն յայտնի կերեւի։ դէմքի մէն մի կնճռոտութիւն, ճակտի մէն մի խորշումներըն, տրտունջ մէն մի ակօսներըն՝ զոր կը թողուն հառաչք, փորձառութիւնք, անհանգիստ ապրումներ, ճառագայութիւնք, հոգն ու միչտ կամ ծանր պատահարք, ճարտարապետեալ չաթի իրիկան տասիկտաթեան ձեռօք բռնաւորի բանտ դրուեցաւ։ Այս անպատասան գործին պատճառ կը կալծուի՝ Պուլղարաց եկեղեցւոյն վերայ յօդուած մի, զոր տնցեալ չորեքթու հրատարակած է Իզմիր Միչեալը։

Պրուսայէն յունոյ նէօլօպս ըրագրին գրուած նամակ մի կը ծանուցանէ թէ երկու քրիստոնեայ ազգատիկ՝ մէկը քրիստոնեայ տղոյ մի մեռուցած եւ միւսն ալ նպատակաճառի աչկերտ մ՝ապտնած լինելնուն համար՝ կախաղանի, իսկ երիք քրիստոնեայ տղայնոց չորս թաղքեր՝ սպք բանան են, դեռ պատասխանատուներուն վճիռ. տուացած չեն։

Իզմիկ իրիկուն Գում-գափուի հիւանդանին 18 տարեկան տուճիկ պատանի մի ծոծը մնեղովի յարձանքի հանդիպեցաւ, եւ չկրնալով ինքզինք բռնել, անյայտ եղաւ։

Օտեսայէն նկած վիրջին չագենաւին մէջ քոլէռայի չորս դէպք պատահած լինելով, որոց երիքը մահացաւ, եւ ամենն ալ Լհհոցի քնատնէքի մի մէջ չպինտան ուրիչ նաւերէ չատ հեռի տեղ մի քաւանթինայի դրուեցաւ։

Գաղղիական Ռարիզ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ աչխարհի մէջ գտնուած Ցրան-Պատաննէրան թիւը վերջին վիճակագրութեան համեմատ 16 միլիոն 932000 ի կը հասնի։

ՆՕՐՆՈՒԻՑՈՒՄ

Ամսոյս 6 ին առաջիկայ հիրակի օրը՝ ի Բերա Սաբր Յովհան Ոսկերերան եկեղեցւոյն ժողովականքն ընդ գահերիցութեամբ Ամ. Դեր. Գիւբէրեան Ցաղիան Պատրիարքի՝ ընդհանուր ժողով պատահիկը որոշուած ըլլալով նոյն օրը ժամը 6 ին Ազգային հրաւիրուած բլլալնին Պատրիարքարանի հոգմանէ կը ծանուցուի։

1872 օգոստոս 1

Լուսաբա 16 օգոստ.

Օմ. փոնտ 52 1/2
փոնտ 1869 64 1/8
» 1871 73
Ընդդ. փոնտ 92 3/8

Ամիան 20—21
Մաճէր 41—42 1/2

Լիվրթուլ 13 օգոստ.

Բանգայի Մ. Ն. 0·10 1/4
Ստանուած 8000 հատ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ԽՍՀԱՄԸ ՈՒՏՈՒԱԾԻՆ

4	օգոստ.	առաջի իրիկուն	57 11
5	»	չորեքթու առաւօտ չուցուածք	57 12
		միջ օր	57 9

Ի Պոլիս 4 օգոստ.

Սօսիէթէ Ժէնէրալի բաժինք Անգ. լիր. 11.19
Ռիէսէ » Օսմ. » 16.7·
Ռիէսէ Օսմրա—Թիւրք 10.38
Հրիսթիանուչաց » Ֆր. 177. 1/2
Ղրիմի 1863 » » 344·
» 1865 » » 354
» 1869 » » 324
Թրամուէյ Օսմ. լիր. 13

Ա. Ջ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Հինգ շաբթի օրը կրօնական եւ քաղաքական ժողովները միանալով հետեւեալ անօրէնութիւնները լսին։

1 Վանայ առաջնորդական խնդրոյն վերայ Ը. Պատրիարք հօր եւ կրանական ժողովոյ մէջ ծագած անհամաձայնութեան։

Աչքեր՝ այս պայծառ հայկլիներըը՝ որ հրճուանաց ու յուսաւորիմ թուղթմանները են, այլ անկին լեզու մը, որ ի է պերճախօսութիւնը, որ ազատ եւ վախճանական է, լեզու մը՝ որ տիեզերքին հասկնալի է։ Ձի արիզակին առաջը չկայ Աբրահամ մը, որ աչքին արցունքը խնդալ հասկնայ, կամ աչքին ժպտիլը տխրիլ ու առնլ հասկընայ։

Եւ Պիբֆն կըսէ թէ՝ աչքը սիրտին պղտորարքն եւ հանճարոյ լեզուն է։

Աչքի լեզուն ամենէն պերճախօսն ու վեհն է։ Եւ տիրոյ խորհրդաւոր դարձուածոյ մէջն առելի իր պերճախօսութիւնը կը յայտնէ։

Ինչ հազարագիւտ մէկոյ են աչքերըն այն երիտասարդ, սիրահարելոյ համար, որ՝ իրարու մեա չդալու բռնադատութեան առակ ապրիլով, իրենց երիկուն ու առաւնէն սկսելի յոյսն, իրենց սրտին ու հոգւոյն ամենէն գեղեցիկ ու սիրան խորհրդներն կրնան իրարու հաղորդել միայն աչքի մտքնեռուայ հեռագրով։

Աչքի քիմիա մը կը գործէ։ Եւ անմիջապէս արտասուքով կ՝առնէ։

Երբիշ աչքի թարթի մ՝ ալ կը խընդրէ եւ կատանայ իր փափաքածը։ քիչ անգամ ակնարկեաց խնդիրը կը մերժուի։

Եւ՝ այն թաղցր ու երջանկաբեր

ձայնութիւնն երկար միաբանութեան նիւթ լինելէ ետեւ, կրօնական ժողովն հաճեցաւ առ այժմ դադրեցնել առընթեր ժողովն ստած բաղդը, եւ ինքը իւր վերայ յանձնել հինգ չափթի որը դարձեալ խառն ժողովոյ խորհիլ որոշուեցաւ ։

2. Առաջնորդական վէճերու քննութեան եւ որոշման համար յատուկ կանոնագրութեան մը պէտքը ճանչցուելով Սահմանադրութեան սրբագրութեանց համաձայն կանոնագրութեան ծրագիր մը պատրաստել որոշուեցաւ երկու ժողովոց գիւանններուն ձեռօք։

3. Քաղաքական ժողովն առաջնորդացու եպիսկոպոսաց եւ վարդապետաց ընդհանուր ցանկ մը պատրաստելու առաջարկութեան բաւ հրաժարին ժողովոյ. նա ալ խառն ժողովոյ նախնիներկայացնել ։

4. Վանօրէից համար կանոնագրութեան ծրագիր մը պատրաստելու գործը վանօրէից խորհրդին յանձնուեցաւ ։

5. Գաւառաց մէջ Սահմանադրութեան ամեն տեղ գործադրելոյ հրահանգը պատրաստուած լինելով Քաղաքականին եւ Քաղաքական ժողովոյ դիւանին յանձնուեցաւ գաւառները ղրկել եւ անյապաղ գործադրութիւնը պահանջել առաջնորդներէն։

6. Ազգային կանոնադրութեան եւ Քեօշկոհեանի առաջնորդութեան խնդրոց վերայ նոր հանրագրութիւնք եկած լինելով այն խնդրոյ վերաքննելու բոլոր հին եւ նոր թղթերն յատուկ խառն ժողովոյ նախնի ներկայացնել որոշուեցաւ, որպէս զի քննութեան առնուին։

Դասագրքի, Քղիի եւ Զարաւանդի հնօրեայ խնդրոց համար յանձնաժողով մը պատրաստուած լինելով, յառաջիկայ շաբթու մէջ Մ. Պատրիարք Հայրն անձամբ պիտի ներկայացնէ Մեծ Եպարքոսին, կինդինել մեան դանիւն տակէ յառաջ Ազգ. Ընդհ. ժողովոյ կողմէն առ նախորդ Մեծ Եպարքոսն մատուցուած ընդհանուր տեղեկագիրը, եւ նորա վրայ ալ նորին բարձրութեան խորին ուշադրութիւնը հրաւիրելով։

Դաստիարակական խորհուրդն եւ կրթական հոգաբարձութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ անդամներով.

Դաստիարակական խորհուրդ

Տէր	Արիստակէս	քահանայ	Փափազեան
»	Յովհաննէս	»	Յակոբեան
»	Հմայեակ	»	Մկրտիչեան
»	Ողիմպիոս	»	Օրմանեան
Մելքոն	էֆէնտի		Հայրապետեան
Կարապետ	»		Պէրպէրեան
Ռէթէոս	»		Արամեան
Մ. Յարութիւն	»		Փափազեան

Կրթական հոգաբարձութիւն

Տէր	Ստեփան	քահ.	Մկրտիչեան
»	Արիստակէս	»	Յակոբեան
»	Գրիգոր	»	Օ. Խանի
Յարութիւն	էֆէնտի		Կարամանեան
Կարապետ	»		Թագւորեան
Ռէթէոս	»		Ճամճեան
Արշակ	»		Ալփիարեան

Հիւանդանոցի հոգաբարձութենէն հրաժարեալ երեք անդամոց տեղ, որք են Մարտիրոս էֆէնտի Այվազեան, Գէորգ էֆէնտի Թագւորեան եւ Խաչատուր էֆ. Հագոպեան ընտրուեցան.

Յակոբ էֆէնտի Նորատունկեան
Գէորգ » Չիլինկիրեան
Յովսէփ » Մուշէնիքեան ։

Տնտեսական խորհրդէն հրաժարեալ Յովհաննէս էֆ. Ճիլածեանի տեղ ընտրուեցաւ Միսաք էֆ. Նորատունկեան։

Վանօրէից խորհրդէն հրաժարեալ Մարկոս էֆ. Եղիայեանի, Կ. Մ. Խաթճեանի եւ Գէորգ էֆ. Մէհրապեանի տեղ ընտրուեցան.

Արմ. Մանուէլ վարդապետ
Եղիա էֆ. Տատեան
Միհրան » Թօթեքեան։

իսկ ուսումնական խորհրդոյ հրաժարեալ անդամոց տեղ նորերու ընտրութիւնն յառաջիկայ նստին մնաց։

Սամաթիոյ Աղասեան վարժարանի վերայ եղած գանգատական գրութեանը Սամաթիոյ թաղական խորհրդին կողմէն քննուելով տեղեկագիր մը յիշուած ու փոխուած արգասած է։

Հինգշաբթի օրը Թաղական խորհրդին ատենապետ Յ. Ռփէն էֆէնտին Քաղաքական ժողովոյ ներկայանալով տեղեկագրին քննութեան պահանջեց Ս. Պատրիարքն եւ ժողովականներէն ոմանք յանձնեցին այն խնդիրը Քաղաքական ժողովոյ քննել իւրեն անձնական խնդիր, բայց մեծամասնութեան որոշեց նախ տեղեկագիրը կարդալ պարունակութիւնը հասկնալ եւ բաւ այնմ քննել կամ չքննել որոշում տալ։ Հետեւաբար խնդիրը կարդն անցնելով յաջորդ նստին մէջ տեղեկագիրը պիտի կարդացուի։

ՊՐՈԳՐԱՄ

ՈՍԿԵԱՆՑ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԱՄԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔ ՀԱՆԴԷՍ
ՈՐԲՈՑ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԵԱԼ
ԵՒ
ՊԱՅՄԱՆԱԴՐԵԱԼ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ

Դաստիարակութեան եւ կրթութեան կարեւորութիւնը մասին չկայ ներկայ դարուս մէջ, ուստի եւ մենք այս մասին խօսելու հարկ չենք տեսներ այս տեղ. բայց վարժարանաց մէջ աւանդուած ուսմանց եւ գիտութեանց ընթացքներն, բովանդակութիւնն եւ մասնագիտութեանց նպատակն չարանուելով գիտութեանց եւ հմտութեանց ենթակայ են այն դպրոց մէջ, որոնք ամբողջ եւ հասարակին փոխելով հանդիսացուած են, որ նոյն իսկ դաստիարակութեան եւ կրթութեան արդիւնաւորութիւնը կախումն ունի ուսմանց եւ գիտութեանց պատկանաւոր յաջողութեան եւ դաստիարակութեան բարոյական նպատակն ես զուգընթաց ճշմարտապես եւ նպատակայարմար գործադրութեան մէջ այն վարժարանի մէջ, որ նոյն բաց գրաւած վերայ մտադրութիւն ունենալ, ուրիշ ելքերու եւ փորձերու միջոցով մեր Ազգին մէջ։ Ուստի մեր այն սուրբ փափագն անուանելով հանդերձ հարկ կը համարինք բաց բաղձանաց հարցանէր ազգային Ոսկեանցեան Վեհանորը ժառանգաւորաց Վարժարանի ուսմանց ՊՐՈԳՐԱՄ եւ աշակերտաց ընթացաւարտութեան ՓԱՍՏԱՆԻՆԵՐԸ հրատարակել ՚ի գիտութիւն ազգին։

Դաստիարակութեան եւ կրթութեան մէջ որպիսի յառաջադիմութիւն նշանակած են մեր որբերն, զոր ոչ միայն գրաւ չենք տեսներ մեր Պրոգրին, այլ կը փափագինք ուսնել ինդրի ձեռնարկողներն եւ բարեկարգին փորձառուներն տեսնել մեր Ազգին մէջ։ Եռանդն մեր այն սուրբ փափագին անուանելով հանդերձ հարկ կը համարինք բաց բաղձանաց հարցանէր ազգային Ոսկեանցեան ժառանգաւորաց վարժարանի ուսմանց ՊՐՈԳՐԱՄ եւ աշակերտաց ընթացաւարտութեան ՓԱՍՏԱՆԻՆԵՐԸ հրատարակել ՚ի գիտութիւն ազգին։

Որոշեալ ուսմանց եւ գիտութեանց գլխաւոր առարկայքն են ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԱՐԴ եւ ԲՆՈՒԹԻՒՆ, եւ իւրաքանչիւրին ակրու կազմակերպութիւն ունին իրարու հետ, բառ որում ճանաչել եւ սիրել զԱստուած կենթադրէ ճանաչել եւ սիրել զմարդ իւր ճանաչել եւ սիրել զմարդ կենթադրէ ճանաչել եւ սիրել զբնութիւն իւր համօրէն աստուածաստեղծ արարչագործութիւններով, որէնքներով եւ բարիքներով, որ կարգի կը տանի եւ կը դարձէ մարդն իւր յաւիտենական գերագոյն նպատակին հասնելու համար, ուստի եւ Ս. Ոսկեայ ժառանգաւորաց Վարժարանի ուսմանց այն երեք մեծ հիմունքներու կամ ուսմանց գլխաւոր առարկաներու վրայ բաշխուած են։

Ա. ԱՍՏՈՒԱԾ

Քրիստոնէական զԱստուած ճանաչելու սիրելու եւ պաշտելու համար կուսնարին։

վարդապետներուն ուր օրը կընդգրկէ եւ կը չխօսէ երկու ճակներ, ո՛վ չէ փորձած կամ չէ դգացած, կ՚ըսէ Տըպէյ, սիրոյ այն անուշ զմայլմանց ու նուագմանց մէջ թաթխուած աչքերուն գեղեցկութեան ու թովիչ բանաստեղծութիւնը։ Բ՚Ն. այն սիրալիր այն սիրտանց աչքերն՚ երկնքին հեշտութիւնքը կ՚ըսեն փափկութիւնը կձառաց այնդին։

Եւ ուրիշ ո՞ր լեզուն պիտի կարենայ այնչափ զմայլիչ եւ սքանչելի կերպով բացատրել երջանկութեան արբեցութիւնը, սիրոյ այն անույշ ու երանաւէտ արբեցութիւնը։

Գիտնականաց կամ ճաշակի տէր անձանց մէջ ժանչենական վէճ ծագած է սեւ եւ կապոյտ աչքերուն համար. բաց ի՛ ինչպէս նաեւ բաց ամենայն այլոյնոց (կարմիր) ճաշակէն կախումն ունի. կան մանք որ սեւ աչքը կը սիրեն անոնք ալ կապոյտը։

Ես կապոյտը կը սիրեմ. կապոյտ աչքերու մէջ ուրիշ գիւթ, ուրիշ կըրակ կը գտնեմ։

Սեւ աչքերն ուրիշ համարձակութիւն մը, ուրիշ կրակ կու տեսնեն, եւ կրակը ու բորբոքուն հոգի մը կը կրեն, կ՚ըսէ Տըպէյ։

Կապոյտ աչքերն ուրիշ քաղցր ուրիշ փափուկ նայուածք մ՚ունին. եւ չաս մեղմ բարոյական մը, զորաւոր եւ մեղկ հաճոյքներով սիրտ մը կը կրեն բաց Պլատոնի գիտնականին։

Բայց գիտնալու է որ աչքին գեղեցկութիւնն ալ ինչ մեծ դերն այլ ձեւին մէջն է ուրիշ։

Զեր աչքերուն դոյնը չի խոտեմ բայց ձեւին նկարագիրն ըսեմ.

Մ. Տըպէյ Գրեմոնցի ատ մեծ գիտնականը կ՚ըսէ թէ՝ «հանճար կայ լայն մեծ եւ փայլուն աչքին մէջ»։

Նոր, յստակ եւ փափկուն աչքը յանդուգն սիրոյ, փնտռածն եւ զգայուն բնութիւն մը կը ցցնէ։

Սեւ ու փայլուն աչքերը դործունէութեան, ազդեցութեան տէր եւ բըղխած եւ հաճոյական կիրքերի հոգւոյ մը՝ անհատի մը՝ պատկեր — հայելին են։

Նայուածքը հոգւոյն մէկ ճառագայթն է, որ աչքերէն դուրս կ՚ցայտի։

Իր ձեր աչքերուն մէջ Տըպէյի հետ հանճար եւ փնտռածն հոգի մը կ՚ստենեմ։

Աչքերուն սիրուն հրապոյր կուտան արտեւանունքները (թարթիչներ). եւ աչք մը վարելու ու գեղեցիկ ըլլալու համար պէտք է խիտ եւ երկայն թարթիչներ ունենալ. ատոնց պակասութիւնը աչքին գեղեցկութեանը կը փոխէ։

Արտեւանունքները բարոյական այնպիսի հոգեւոր նշանակութիւն չունին։

Յօնքերը՝ թէ իրրեւ զարդ եւ թէ իրրեւ նկարագիր՝ անհրաժեշտ են դէմքին. յօնքն այնպէս է դէմքին՝ ինչպէս է սանտր (չուքը) պատկերին կամ նկարին մէջ, որ անոր գոյնն ու ձեւը կը բանայ եւ փայլեցնել կ՚ցցնէ։

Յօնքերու գեղեցկութիւնը կը կայանայ սեւ ու փայլուն դոյն, թանձր ու մետաքսեայ մազ ունենալուն մէջ։

Մօրուքնելու անոնց դէմքի գեղեցկութիւնը երկու տեսակ խոտ յօնք ունենալուն մէջ կը գտնեն, որ կը մերձեցնեն եւ կիրքերոտութեան յարգանքն, իսկ անոնք ընդ հակառակն յօնքերուն այս կերպաւորութեան մէջ նշանակութիւն կը գտնեն։ Տըպէյ. ուրեմն յօնքերը գեղեցիկ ընդունութիւն մը, ընտիր յատկութիւն, կենդանի եւ գիւրըմբռնելու ըմբռնում մը բարի եւ ազնիւ հոգի մը կը ցնեն։

Յօնքերուն քիչ մը կորացած ու զմայլիչ ըլլալն ալ այնու ութեան եւ կորովի մարդ նշան է։

Այն անձինք՝ որք իրենց յօնքերուն մէջ տեղ լայնկեկ միջոց մ՚ունին, զուարթ, գեղածիծաղ երեւակայութիւն մը եւ հեզահամբոյր բնութիւն մը կ՚ունենան։

Յօնքերն ալ դէմքին անտակ մը կազմեն են, որոնց մէկ մը գանազան յարմարանքներ տեսակ ու սրտառուչ մերթ հոգւոյ կիրք մը կ՚յայտնեն, մերթ ունայնամտութիւն, մերթ զայրոյթ, մերթ ահ, մերթ առատութիւն եւ այլն։

Ն՚ըսէ՞ք Բրաւմերդը յօնք մը սըրտապնդիչ գեղ ու գեղեցկութեան ընտոհարակն այն անդրադարձութեան ու երկնայնանալ զուարթ Միջնադարեան ի Հնդկաց մեծագոյն կ՚առաջանէ թանձր եւ խիտ յօնքերը հաստատամիտ, անյեղլի գաղափարութիւն եւ մեծ խոստումութեան մը ունենալու նշան են. յօնքերն որչափ աչքին վրայ խոնարհին, նըշան է թէ՝ փախուստ, խորամանկ եւ անյոդդոդ մարդ մ՚ունի. մերթ կը դժէ ու յանդգնութիւնը կ՚կարծեցնէ բանի որ յօնքերը դէպ ի վեր բարձրանան։

Հէքսէր կ՚ըսէ. «Զգայուն յօնքերը խորագիտութեան ծնունդն են. բարեկամութեան սանձն խաղաղութեան դրոշմ առնուած պսակն են»։

Գլինտ կ՚ըսէ. «Հոգւոյն մէկ մասը յօնքերուն մէջ կ՚բնակի, որ բառ հրաժարակարութեան կանոնը կ՚չարժէ»։ Լավաթէր կ՚ըսէ. «Մենակ յօնքերն են որ մարդոց նկարագրին ճիշդ եւ դրական բացատրութիւնը կրնան տալ»։ Պէրնէթի կ՚ըսէ. «Դէմքին այն մասը՝ որ ըղձանց ամենէն արտաքսել թարգմանը կը համարին յօնքերն են»։

Կոյր եւ ուղիղ քիթը փոխ բարոյական մը, ճշմարիտ բնաւորութիւն մը կ՚ենթադրէ։

Դէմքին վրայ երեւցող մասերէն քիթն է որ ուրիշ անկատար եւ այլանդակ ձեւեր կունենայ։

Արծիւ քիթը հանդարտութեան, յառաջանդութեան, վեհօրութեան նշան է։

Հին յոյներն իրենց գիր եւ գիւղահնող քիթն ուղիղ կ՚գծէին. մեր արձանագործներն ալ մի եւ նոյն ձեւը կուտան այժմ քիթին։

Քիթին դէմքին այն մասն է որ ամենէն ուրիշ արժանի է ուշի. եւ մեծ խոնամ կ՚պահանջէ, քիթին՝ սիրուն գեղեցիկ եւ հրապուրիչ ըլլալու համար՝ ոչ մեծ, եւ ոչ փոքրիկ, շըրթունքը փորագծելն կարծր, փափուկ եւ միջին մեծութեամբ ըլլալու է, կ՚ըսէ Տըպէյ։

Քիթին խորուն է՝ ուր Աէյն իր բարձրութիւն ապարանքը նուէրներ կը դնէ, ուր բարեկամութիւնն իր՝ ամենէն քաղցր ուխտերը կ՚փերմակրգէ։ Բէ–

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ա. Ս. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՐԿԱՎՈՐ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ա. Ս. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ

Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ա. Ս. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

յառաջինկայ շոգանաւ որ օգոստոս 5 ին ՚ի Ցարի Շուրա (Տաճկէի Սըհհենէ). յիշեալ քաղաքը կանխիկ առաջով վերճարելու պայմանաւ ։

Ուստի յիշեալ գիւղօրայք եւ գործերը մասնաւորապէս յանձնառու եղող վաճառականք կը հրաւիրուին շաբաթու երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը գալ ալ որ անցանել Ցարի Շուրայի Սըհհենէ սարքերուն պատրաստուած ցանկը եւ պայմանագիրը, եւ ուզած գիներնին ալ ըսել յիշեալ ժողովին ։

31 յուլիս 1872
՚Ի Դիւան Ցաքարադեան

Տաճկաց 88 տարւոյ մայիս ամսոյն սկիզբէն մինչեւ մայիս ամսոյն վերջը կայսերական դրամ ...ի։ քանիոնոր բաւած մասնամաքսէն թղթակ (թղթեր) անոնցմէ դրամ մրամ փուսուլ ... քով որ դտնուի, պէտք է որ նոյն անձը քովը գտնուած փուսուլին մինչեւ օգոստոս վերջը տանի մուլթեզիմին առաջ եւ փոխանակ ընդունի կամ մյս եւ կամ առաջ ։ յիշեալ միջոցէն ետքը թէ որ փուսուլս ներկայացուի, չպիտի ընդունուի ։

31 յուլիս 1872
՚Ի Դիւան Ցաքարադեան

LLOYD SUISSE

ԼՕՅՏ ՍԻՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

(ՑԻԱՑԻՐԹԱ)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏ

Այս ընկերութեան կ. Պոլսոյ գործակալութիւններն (աճէնթա) արտօնութիւն ունին ծովային, ցամաքի եւ գետի վրայ վաճառք ապահովելու ։

Առաւել մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առաքողներուն ։

ՀԵՐՄԱՆ ՀԷԼՏԻՆԿ	ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ
Ընդհանուր Գործակալ	ԲԷՐԹՈՒՑ
Ղալաթիա	Գործակալ
Քարանթինա փողոց	՚Ի Պաղչէ գաբու
թիւ 2	Կ. Պոլիս

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԽԻԹԻՒՐՃԵԱՆ

՚Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1872 ՕԳՈՍՏՈՍ 22 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ՚Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՑՈՒՔ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Ժամ — Բօսֆօրէն իջնող շոգենաւները

11 15 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա· Եէնիքէօյ· Էմիրկ Ի· Հիսար· Պէպէք Առնաւուտքէօյ· Գուրուչէշմէ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ։

11 30 Առնաւուտքէօյ· Գուրուչէշմէ· Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ· Գապաթաշ։

12 Վանիքէօյ· Չէնկէլքէօյ· Պէյլէրպէյ· Գուզկունճուք· Գապաթաշ։

12 Եէնիմահալլէէն Պէօյիւք· Թարապիա· Եէնիքէօյ· Գոյաճըք· Ի· Հիսար· Առնաւուտքէօյ· Գուրուչէշմէ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ։

12 30 Պէյքօզ· Չուպուգլու· Գանտիլլի· Ա· Հիսար· Գանտիլլի· Վանիքէօյ· Չէնկէլքէօյ· Պէյլէրպէյ· Գուզկ։

1 Եէնիմահալլէէն Մեգարա· Պէօյիւքտ· Թարապ· Եէնիքէօյ· Իսթինիէ· Էմիրկեան· Ի.Հիսար· Պէպէք· Առնաւ· Օրթ· Պէշիկ։

1 30 Առնաւուտքէօյ· Գուրուչ· Օրթ· Պէշիկ· Գապաթաշ։

1 45 Ի· Ա· Գավաքէն· Մէգարա· Պէօյիւքտէրէ· Թարապիա· Եէնիքէօյ· Գոյաճըք· Ի· Հիսար· Պէպէք· Առնաւուտք· Գուրուչէշմէ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ· Գապաթաշ։

2 Պէօյիւքտէրէէն, Թարապիա· Պէյքօզ· Չուպուգ· Գանտ· Ա· Հիսար· Գանտ· Վանիք· Չէնկէլք· Պէյլէրպ· Գուզկ։

2 45 Եէնիմահալլէէն Պէօյիւք· Թարապիա· Եէնիք· Էմիրկ· Ի· Հիսար· Գանտ· Առնաւ· Պէպէք· Օրթա· Պէշիկթաշ։

3 30 Պէօյիւքտէրէէն· Պէյքօզ· Չուպուգ· Իւնք· փաշա մահ· Գանտ· Ա· Հիսար· Գանտիլլի· Վանիքէօյ· Չէնկէլքէօյ· Պէյլէրպէյ։

3 30 Եէնիմահալլէէն Մեգարա, Պէօյիւքտէրէ· Թարապիա Եէնիքէօյ· Իսթինիէ· Էմիրկեան· Ի· Հիսար· Պէպէք· Առնաւ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ։

4 45 Պէօյիւքտէրէէն Թարապ· Եէնիք· Գոյաճ· Ի· Հիսար· Պէպէք· Առնաւ· Գուրուչ· Օրթաք· Պէշիկթաշ։

5 45 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա· Եէնիքէօյ· Էմիրկեան· Ի· Հիսար· Առնաւուտքէօյ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ։

5 30 Առնաւուտքէօյ· Պէյլէրպէյ· Օրթաքէօյ· Գուզկունճուք· Իւսկիւտար· Գապաթաշ։

6 45 Եէնիմահալլէէն· Պէօյիւքտէրէ Թարապիա· Պէյքօզ· Եէնիքէօյ· Էմիրկեան· Գանտիլլի· Ի· Հիսար· Գանտիլլի· Առնաւուտքէօյ· Պէյլէրպէյ· Օրթաքէօյ· Գուզկունճուք· Պէշիկթաշ· Իւսկիւտար։

8 Առնաւուտքէօյ· Գուրուչէշմէ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ· Գապաթաշ։

8 Եէնիմահալլէէն Մեգարա· Պէօյիւք· Թարապ· Եէնիք· Էմիրկեան Ի· Հիսար, Պէպէք, Առնաւ· Օրթ· Պէշիկ։

8 30 Պէօյիւքտէրէէն· Պէյքօզ Չուպուգլու Իւնք փաշա մահալլէսի· Գանտիլլի· Ա· Հիսար· Գանտիլլի· Վանիքէօյ· Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի· Գուզկունճուք· Իւսկիւտար։

8 45 Մէգարաէն Պէօյիւքտէրէ· Թարապիա· Պէյքօզ· Իսթինիէ· Գոյաճ· Ի· Հիսար, Առնաւ· Գուրուչ· Օրթաք· Պէշիկթաշ։

10 Եէնիմահալլէէն· Մէգարա Պէօյիւքտէրէ Թարապիա· Եէնիքէօյ· Էմիրկեան· Պէպէք· Առնաւուտքէօյ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ։

10 30 Պէօյիւքտէրէ· Պէշիկթաշ· Գապաթաշ։

11 Առնաւ· Գուրուչ· Օրթաք· Պէշիկ։

11 Պէօյիւքտէրէէն· Թարապիա· Էմիրկեան· Ի· Հիսար, Առնաւուտքէօյ· Օրթաքէօյ· Պէշիկթաշ։

Իսկիւտարէն ելնող շոգենաւները

12 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Առնաւուտքէօյ· Պէպէք· Ի· Հիսար· Էմիրկեան· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ։

1 Պէշիկթաշ· Օրթաք· Առնաւուտք· Պէպէք· Ի· Հիսար· Գոյաճըքէօյ· Իսթինիէ· Եէնիքէօյ Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ· Մէգարաէն Եէնիմահալլէ։

1 Առնաւուտքէօյ։

1 15 Գապաթաշ· Իւսկիւտար· Պէշիկթաշ· Գուզկունճուք· Օրթաքէօյ· Պէյլէրպէյ· Առնաւուտքէօյ· Գանտիլլի· Ի· Հիսար· Գանտիլլի· Էմիրկեան· Եէնիքէօյ· Պէյքօզ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ· Եէնիմահալլէ։

2 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ· Առնաւուտ· Ի· Հիսար· Էմիրկեան· Եէնիք· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ։

2 30 Իւսկիւտար· Գուզկունճուք· Պէյլէրպէյի· Չէնկէլքէօյ· Վանիքէօյ· Գանտիլլի· Հիսար· Գանտիլլի· Իւնք փաշա մահալլէսի· Չուպուգլու· Պէյքօզ· Պէօյիւքտէրէ։

3 Գապաթաշ· Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Պէյլէրպէյ· Առնաւուտ· Պէպէք Ի· Հիսար· Էմիրկեան· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ Մէգարաէն։

4 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ Առնաւուտքէօյ· Գանտիլլի· Ի· Հիսար Էմիրկեան, Եէնիքէօյ, Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ։

4 15 Գապաթաշ· Պէշիկթաշ· Իւսկիւտար· Գուզկունճուք· Պէյլէրպէյ· Չէնկէլքէօյ· Վանիքէօյ· Առնաւուտք։

5 Էշիք· Օրթաք· Առնաւուտ· Ի· Հիսար· Գոյաճ· Եէնիք· Պէյքօզ· Թարապ· Պէօյիւք· Եէնիմահալլէ։

6 15 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Պէյլէրպէյ· Առնաւուտ· Գանտիլլի· Ի· Հիսար· Էմիրկեան· Իսթինիէ· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ· Մէգարա։

6 45 Իւսկիւտար· Պէշիկթաշ· Գուզկունճուք· Օրթաքէօյ· Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Առնաւուտքէօյ։

7 30 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Առնաւուտքէօյ· Հիսար· Էմիրկեան· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ· Եէնիմահալլէ։

8 30 Պէշիկթաշ, Օրթաքօյ, Առնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ի· Հիսար, Էմիրկեան, Եէնիքէօյ, Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։

9 15 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Առնաւուտ· Ի· Հիսար· Գոյաճըքէօյ· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ։

9 30 Գուզկունճուք· Պէյլէրպէյի· Չէնկէլքէօյ· Վանիքէօյ Ա· Հիսար Գանտիլլի· Չուպուգլու· Պէյքօզ Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ· Մէգարաէն. Ի· Ա· Գավաք։

10 Գապաթաշ· Պէշիկ· Օրթաք Գուրուչ· Առնաւուտքէօյ։

10 30 Պէյլէրպէյի· Չէնկէլքէօյ· Վանիքէօյ· Գանտիլլի Ա· Հիսար· Գանտիլլի · Իւնք փաշա մահալլէսի Չուպուգլու· Պէյքօզ Պէօյիւքտէրէ ։

10 30 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Առնաւուտքէօյ· Պէպէք Ի· Հիսար· Էմիրկեան Իսթինիէ· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ ։

11 Գուզկունճուք· Պէյլէրպէյ· Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա· Հիսար· Գանտիլլի Չուպուգլու, Պէյքօզ ։

11 Պէշիկթաշ· Օրթաքէօյ· Գուրուչ· Առնաւուտ· Պէպէք· Ի· Հիսար· Էմիրկեան· Եէնիքէօյ· Թարապիա· Պէօյիւքտէրէ ։

11 15 Գապաթաշ· Պէշիկթաշ· Գուզկունճուք· Օրթաքէօյ· Առնաւուտքէօյ ։

11 45 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ։

Իսկիւտարու շոգենաւոց երթեւեկութիւնը

Ժամ	Իսկիւտարէն կամուրջ	Ժամ	Կամուրջէն Իսկիւտար
12		12 15	
12 30		12 40	
1		1 15	
1 30		1 45	
2		2 10	
2 30		2 45	
3		3 15	
3 30		3 40	
4		4 15	
4 30		4 45	
5		5 15	
5 30		5 45	Պէշիկթաշ հանդիպելով
6		6 30	
6 30		7 45	
8		8 15	
8 30		8 45	
8 50	Պէշիկթաշ հանդիպելով	9 15	
9 30		9 45	
10		10 10	
10 20		10 35	
10 40		10 50	
11		11 10	
11 15		11 30	
11 40		11 50	
12		12 5	

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
4 ՕԳՈՍՏՈՍ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԴԱՀԵԿԱՆԻ

Լոնտրա 3 ամիս	դահեկ.	109 1/2
Փարիզ		23.40

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
4 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգղ. լիրա	դահեկ.	109. 8
Նափոլէոն ոսկի	»	87.2
Խմբէրիալ ռուս	»	89. 6
Քարթիզ	»	51.44
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգլոց	»	105.
Պոլինձ	»	119.30

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 4 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր Պէսարապիա		29	—34
»	» Աղաք	32	—35
»	» Պուլկար	30	—32
»	» Թուրքիա	30	—32
»	Թէքիրտաղ	30	—32
» կակուղ Աղաք		30	—33
»	» Պէսարապիա	28	—32
Տեղւոյս Թուճա		28	—32
Ցորեն կակուղ Պուրկազ		28	—32

Վառնա		30—32
»	» Պուլկար	28—30
Եգիպտացորեն Թուճա		19—20
»	Անատոլ.	17—18
Գարի Թուճա		14—14 1/2
»	Անատոլ.	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈՉԱԿ ՉՈՐ

Պուրսա	դահեկ.	—
Անատոլու	»	—
Պոլսոյ		
Էտիրնէ	»	
Վոլոս	»	

ԲԱՄԲԱԿ — Դահեկ.

Ադանա	հոխա	10
Իզմիր	»	10 1/2
Ադանա	»	9
Պարսկաստան	»	8
Վրաստան	»	8 1/2

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած հոխա	
» չլուացուած	»
Ռումէլի լուացուած	»
» չլուացուած	»
Վրաստան լուացուած	»
» կէս	»
» չլուացուած	»
Յարբուճա	»
Իւղի ճէհէր	» 8 3/4

ՄԱՉԸ

Պարսկաստան	հոխա	11—
Անատոլու	»	10—1/2
Տիքրանակ	»	6—7

ՃԵՐՄԻ

Գոյաճըք Ա. տեսակ		հոխա	21
» Բ.	»	»	19 —
Լենկերիս	»	»	21
Թոքատ	»	»	
Աքշէհիր	»	»	
Եօզղատ	»	»	
Զորում			

ԹԻԹԵՌ

Էնկիւրիւ	հոխա	44 —45
Գաստամոնու	»	44 —
Պէյպազար	»	46 —
Զէրզէկ	»	—
Վան	»	29 —

ԱԾԽԻ ԱՈՐԲ

Ադանա	8	կասր մէկ Օ. Լ.		
Եօզղատ	»	»		»
Սվաս	»	»		»
Էրզրում	»	»		»
Գույումջի	»	»	»	»

ՁԷԹ

Մուտանիա	հոխա	7 1/2—
Այվալը	»	6 1/2—
Եղբեր	»	10 —
Միտիլի	»	6 1/2

Պղինձ Թոզաթ երկրին մէջ		9 1/2	—10
Աֆիոն	»	260	—275
Քիթրէ	»	25	—26
Սուսամ	»		—
Կանաչ Անատ.	Քիլէ		—
»	Ռումէլի »		—
Մեռածբու Պարսկ. Բէյա	»	44	—
Պրատա		—	—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

դահեկ.

Խասիլէ Ըուս. տեսակ 100 հոխ.		1300—	
« Բ. »		» 1240	
Եէմէն	»		
Շաքար փոշի Հոլ.	կիզ.	250—	
» » Գաղղ.	»		—
» գլուխ Գաղղ.		290—	
Չայ Բօհէօ	հոխան	26	—
» Բէքօ ծաղիկ	»	60	—80
Անագ (գալայ)	կանդ.	1065—	
Պղպեղ (սիպէռ)	հոխա	11—	
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալա	»	130	—140
» » Մատրաս	»	—	— 90
Զինկ տախտ. 100 հոխ Փր.		95	—
Երկաթ ձողաձեւ		85	—
» տախտակ		98	—
» բեւեռաւոր		80	—82
Քարֆիճա		112	—118
Բրինձ իտալիոյ 100 քիլ. Փր.		45	
Կարագ եւ Ռուսիոյ ղր.		13	—14
Խավիար		60	— 65